

НАТО ҰҒЫМЫН ҚАЛАЙ ТҮСІНЕСІЗ ?

Веб-торабыңызға өтіңіз:
www.nato.int

Солтүстік Атлантикалық Шарт Одағы әлемдегі ең ірі халықаралық ұйымдардың бірі. НАТО Еуропа және Солтүстік Американың 30 мемлекетін біріктіретін саяси және әскери одақ болып табылады.

Бұл мемлекеттер қауіпсіздік және қорғаныс мәселелері бойынша қарым-қатынас орнату үшін кездесіп тұрады. Осылайша НАТО аталмыш екі құрлық арасында саяси және қауіпсіздік мәселесі бойынша бірегей көпір қызметін атқарады.

АДАМДАРДЫ ҚОРҒАУ

Біз көбіне бейқам, еркін жүріп, экономикалық тұрғыда тұрақты ортада өмір сүретінімізді қалыпты жағдай деп санаймыз. Күнделікті тіршілігіміздің қай саласын алсақ та, қауіпсіздік әлауқатымыздың басты тірегі болып табылады.

СЕРІКТЕСТІК ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ОРНАТУ

Бейбіт қарым қатынастар мен терең халықаралық түсінушілікті орнатуда диалог және өзара тығыз қарым-қатынас аса маңызды. НАТО өзара сенімді нығайту және, ұзақ мерзімді перспективада, кикілжіңдердің тамырына балта шабу үшін қауіпсіздік мәселелері бойынша мүше және серіктес елдерге кеңесуге оңтайлы жағдай туғызады.

Практикалық негіздегі қарым-қатынас және көпжақты бастамалар арқылы мемлекеттер жаңа қауіпсіздік мәселелерін біріге шешеді.

ЖАҢА ҚАУІПТЕРГЕ ТОЙТАРЫС БЕРУ

Қауіптің табиғаты, болмысы өзгергендіктен, бейбітшілікті сақтап қалудың тәсілдері де кемелдену керек. НАТО өзінің қорғану күштерін бүгінгі күннің қаупіне төтеп беретіндей етіп сәйкестендіруде. НАТО әскери күштерді кемелдендіруде, лаңкестікпен, қауқарсыз мемлекеттермен және де жаппай қырып жою қарулары сынды басқа да қауіптермен күресу үшін көпұлтты әдіс-тәсілдерді дамытуда.

БЕЙБІТШІЛІК ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫЛЫҚ ОРНАТУ

Тұрақтылықтың жемісін бір мезгілде бірнеше тараптар көруі мүмкін. Жағдайы ушықтанған аймақтарда төніп тұрған қауіпті болдырмай, тұрақтылықты орнату аса маңызды. Сондықтан да НАТО кикілжіңді болдырмау қызметінде өзге халықаралық ұйымдармен тізе қосып белсенді роль атқарады.

НАТО НЕМЕН АЙНАЛЫСАДЫ?

НАТО өз мүшелерін саяси және әскери жолдармен қорғауға мүдделі. Сонымен қатар, бұл ұйым НАТО ға мүшелікке өтпеген мемлекеттермен қорғаныс реформасы, бейбітшілікті сақтап қалу сынды кең ауқымды қауіпсіздікке қатысты өзекті мәселелер бойынша кеңесу және байланыс орнатудың тараптары.

НАТО талқылаулар және байланыстар арқылы өзінің мүше елдерінің шекараларындағы және одан тыс жерлердегі кикілжіңдердің алдын алуға септігін тигізеді.

Бұл ұйым демократиялық құндылықтарды алдыңғы орынға қойып, келіспеушіліктердің

бейбіт түрде шешім табуына үлес қосады. Келіспеушіліктер дипломатиялық жолмен шешілмесе, НАТО дағдарысты реттестіруші және бейбітшілікті сақтап қалушы әскери күштерді жұмылдырады; бұл бастаманы НАТО өзі немесе өзге мемлекеттер және халықаралық ұйымдармен ұжымдаса жүзеге асырады.

НАТО қызметінің үшінші бағыты – төтенше жағдайларда Серіктестерге апат салдарымен күрес, ғылым және қоршаған ортаны қорғау мәселелерінде жәрдемдесу болып табылады.

НАТО-НЫҢ ЖҰМЫС ТӘРТІБІ ҚАНДАЙ?

НАТО-ға мүше әр елдің ұйымының Брюссельде орналасқан саяси бас кеңсесінде тұрақты делегациясы болады. Делегацияны елші басқарады, ол Одақтың кеңесу және шешім қабылдау жұмыстарында өз елінің үкіметі атынан қатысады.

Солтүстік Атлантикалық Кеңесі НАТО-ның ең беделді саяси шешім қабылдаушы органы болып табылады. Кеңес әр түрлі деңгейде жиналыстар өткізеді, Кеңестің төрағасы – НАТО-ның бас хатшысы; ол мүше елдердің өзекті мәселелері бойынша бірауыздылыққа келуіне үлес қосады.

НАТО комитеттерінің әрбір шешімі мәмілеге келу арқылы жасалады. Осылайша, «НАТО шешімі» барлық мүше елдердің ұжымдық шешімі болып табылады.

НАТО-ның өзіне тиесілі әскери күштері сан жағынан шағын. Қайсыбір әскери қимылға Солтүстік Атлантикалық Кеңесі келісім білдіргенде, мүше елдер өз ықтиярларына қарай әскери жасақ жібереді. Бұл әскери жасақ миссия толығымен орындалып біткеннен кейін еліне оралады.

Осы іс қимылдарды үйлестіру және жүзеге асыру әскери басшылық құрылымдарының құзырындағы жауапкершілік. Бұл құрылым түрлі мүше елдерде орналасқан бас кеңселер мен базалардан тұрады.

НАТО ның күнделікті жұмыстары, азаматтық және әскери құрылымдары және қауіпсіздік бойынша инвестиция бағдарламалары ортақ бюджеттен қаржыландырылады; бұл қамбаға мүше үкіметтер келісілген бағамдық формула бойынша ақша салады.

МҮШЕ ЖӘНЕ СЕРІКТЕС МЕМЛЕКЕТТЕР

Солтүстік Атлантикалық Шарт Одағын құру құжатына 1949 жылдың 4 сәуірінде қол қойылды

МҮШЕ ЕЛДЕР (+ОДАҚҚА КІРУ ЖЫЛЫ)

Албания - 2009	Мажарстан - 1999
Алмания - 1955	Норвегия - 1949
Америка Құрама Штаттары - 1949	Польша - 1999
Бельгия - 1949	Португалия - 1949
Болгария - 2004	Румыния - 2004
Голландия - 1949	Солтүстік Македония - 2020
Грекия - 1952	Словакия - 2004
Дания - 1949	Словения - 2004
Исландия - 1949	Түркия - 1952
Испания - 1982	Ұлыбритания - 1949
Италия - 1949	Франция - 1949
Канада - 1949	Хорватия - 2009
Латвия - 2004	Черногория - 2017
Литва - 2004	Чех Республикасы - 1999
Люксембург - 1949	Эстония - 2004

«БЕЙБІТШІЛІК ҮШІН СЕРІКТЕСТІК» БАҒДАРЛАМАСЫНА КІРЕТІН ЕЛДЕР

Австрия	Молдова
Армения	Өзбекстан
Белоруссия	Ресей
Босния және Герцеговина	Сербия
Грузия	Тәжікстан
Әзірбайжан	Түрікменстан
Ирландия	Украина
Қазақстан	Финляндия
Қырғызстан	Швейцария
Мальта	Швеция

ЖЕРОРТАЛЫҚ КЕЛІСС ӨЗГЕ ҚАТЫСУШЫ СЕРІКТЕСТЕР

Алжир	Морокко
Израиль	Мысыр
Йордания	Тунис
Мавритания	

ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ ЖӨНІНДЕ СТАМБУЛ БАСТАМАСЫН ҚОЛДАЙТЫН ЕЛДЕР

Бахрейн
Біріккен Араб Әмірліктері
Катар
Кувейт

СЕРІКТЕСТЕР ША ЖАҒАНҒА

Ауғанстан
Аустралия
Жаңа Зеландия
Жапония
Ирак
Колумбия
Корея Республикасы
Моңғолия
Пәкістан